

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“МОНІТОРИНГ ТА АУДИТ
В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ
ТА МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ”
(для спеціалістів)**

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2011

МАУП

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підготовлено доцентом кафедри організації самоврядування *В. В. Утвенком*

Затверджено на засіданні кафедри організації самоврядування
(протокол № 3 від 31.10.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Самостійна робота студентів є важливою складовою навчального процесу, яка сприяє активізації засвоєння студентом знань та їх реалізації, а також формує вміння навчатися і займатися науковою роботою. Самостійна робота є основним засобом опанування навчального процесу студентами у вільний від занять час. “Моніторинг та аудит в державному управлінні та місцевому самоврядуванні” є однією з дисциплін, які створюють основну базу знань, необхідну для ефективної підготовки фахівців для районних, міських та обласних державних адміністрацій, виконавчих комітетів відповідних рад, громадських організацій, а також для галузей міського господарства.

Мета самостійної роботи з дисципліни “Моніторинг та аудит в державному управлінні та місцевому самоврядуванні” – навчити студентів розрізняти категорії економічності, ефективності та результативності; ознайомити з алгоритмом оцінювання ефективності та результативності діяльності органів влади; сформувати навички підготовки та проведення аудиту адміністративної діяльності; навчити розробляти критерії оцінювання ефективності діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування; розглянути досвід зарубіжних країн у проведенні моніторингу та аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні. Також методичні матеріали передбачають опанування в повному обсязі навчальної програми та сприяють формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завданням самостійної роботи студентів є засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих знань, їх застосування при виконанні практичних завдань та наукових робіт, а також виявлення прогалин у системі знань із предмета.

Самостійна робота студентів становить приблизно 63 % часу, необхідного для виконання основної освітньої програми з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти та науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень. Зміст самостійної роботи студента з дисципліни “Моніторинг та аудит в державному управлінні та місцевому самоврядуванні” визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача. У пропонованих методичних рекомендаціях розглядаються форми самостійної роботи студентів, порядок організації та контролю само-

Утвенко В. В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Моніторинг та аудит в державному управлінні та місцевому самоврядуванні” (для спеціалістів). – К.: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2011. – 47 с.

Методична розробка містить пояснювальну записку, тематичний план зміст самостійної роботи з дисципліни “Моніторинг та аудит в державному управлінні та місцевому самоврядуванні”, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2011
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2011

стійної роботи. Подаються основні питання з курсу дисципліни, питання для самоконтролю, теми рефератів, а також тестові завдання.

У ході вивчення дисципліни студенти знайомляться: з теоретико-методологічними засадами, предметом, об'єктом, метою, завданням та функціями моніторингу, розглядають моніторинг у сфері управлінської діяльності; з формуванням індикаторів у рамках людиноорієнтованого підходу, показниками людиноорієнтованого типу для цілепокладання на рівні громад; з порівнянням людиноорієнтованого й техноорієнтованого підходів, оцінюванням діяльності органів місцевого самоврядування; підходами до формування індикаторів сталого розвитку, розширенням можливостей громадян у контролі й управлінні, а також з особливостями здійснення моніторингу та контролю в системі державного управління і місцевого самоврядування.

Важливою складовою навчальної дисципліни є вивчення особливостей здійснення аудиту в системі державного управління та місцевого самоврядування. Тому в цій навчальній програмі пропонується вивчення особливостей становлення і розвитку національної системи аудиту, зарубіжного досвіду здійснення аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні.

У цілому моніторинг та аудит є одним з центральних інструментів у налагодженні ефективної роботи органів державного управління та місцевого самоврядування. До того ж, в Україні є чимало контрольно-ревізійних органів, однак вони мало займаються питаннями оцінювання ефективності та результативності діяльності органів влади і розробкою конкретних рекомендацій у сфері державного управління та місцевого самоврядування.

Проблема ефективності муніципалітетів — одна з центральних проблем управління як діяльності, що здійснюється людьми, стосовно людей та винятково в інтересах людей. Від ступеня ефективності цієї діяльності безпосередньо залежить рівень життя людини.

Для здійснення реформування місцевих органів влади, досягнення високої якості їх роботи та позитивної соціальної результативності необхідно чітко визначити мету здійснюваних реформ. Поставлену мету потрібно порівняти з наявними матеріальними та інтелектуальними засобами її досягнення, нормативно-встановленими функціями цих органів, їх практичними діями та соціальними результатами.

Важливим бар'єром на шляху до підвищення дієвості влади є відсутність її визначених критеріїв оцінювання ефективності та результативності її пильності. Якщо приватний сектор має апробовану сис-

тему оцінювання — ринковий механізм і розмір отриманих прибутків, то в органах місцевого самоврядування та державного управління такий механізм, як свідчить досвід США, Канади, Великобританії, Швеції, може замінити моніторинг і аудит в державному управлінні та місцевому самоврядуванні.

У результаті самостійного вивчення дисципліни студенти повинні отримати:

- розуміння понять економічності, ефективності та результативності діяльності органів влади;
- уміння використовувати алгоритм оцінювання ефективності роботи органів влади для розробки робочого плану проведення аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні;
- уміння розробляти критерії оцінювання ефективності діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування;
- набуття дискусійних навичок щодо різних підходів оцінювання ефективності в зарубіжних країнах.

Отже, методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи з дисципліни “Моніторинг та аудит в державному управлінні та місцевому самоврядуванні” спрямовані на те, щоб дати студентам знання теоретичних основ предмета, а також застосування ними здобутих знань, вмінь і навичок на практиці.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“МОНІТОРИНГ ТА АУДИТ В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ
ТА МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські (практичні) заняття	Само-стійна робота студентів
1	2	3	4	5
Змістовий модуль I. Моніторинг в системі державного управління та місцевого самоврядування				
1	Теоретико-методологічні засади здійснення моніторингу в системі державного управління та місцевого самоврядування. Моніторинг управлінської діяльності	2		2
2	Техноорієнтовані індикатори функціонування поселення. Системи індикаторів регіону та сучасного міста	2		2
3	Формування індикаторів у межах людиноорієнтованого підходу. Показники людиноорієнтованого типу для цілепокладання на рівні громад			3
4	Порівняння людиноорієнтованого й техноорієнтованого підходів. Оцінювання діяльності органів місцевого самоврядування		2	3
5	Підходи до формування індикаторів сталого розвитку. Розширення можливостей громадян в контролі й управлінні	2		3

1	2	3	4	5
6	Особливості здійснення моніторингу та контролю у системі державного управління і місцевого самоврядування		2	3
Змістовий модуль II. Аудит в державному управлінні та місцевому самоврядуванні				
7	Характеристика, цілі та завдання аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні. Загальні принципи, вимоги та підходи	2		3
8	Рекомендації щодо використання галузевих стандартів: початок і планування аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні			3
9	Галузеві стандарти аудиту в системі державного управління та місцевого самоврядування		2	3
10	Аудит адміністративної діяльності та інші види оцінювання. Економічність, ефективність та результативність аудиту	2		3
11	Організація процесу планування аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні. Процес реалізації та завершення аудиту	2		3
12	Зарубіжний досвід проведення аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні	2		3
Разом годин: 54		14	6	34

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з дисципліни
“МОНІТОРИНГ ТА АУДИТ В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ
ТА МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ”

Змістовий модуль I. Моніторинг в системі державного управління та місцевого самоврядування

Тема 1. Теоретико-методологічні засади здійснення моніторингу в системі державного управління та місцевого самоврядування.
Моніторинг управлінської діяльності

1. Сутність моніторингу в системі державного управління та місцевого самоврядування.
2. Суб'єкт та об'єкт моніторингу.
3. Мета і завдання моніторингу. Функції моніторингу.
4. Загальні характеристики моніторингу.
5. Державна статистика як основна база державного моніторингу.
6. Муніципальна статистика як основна база муніципального моніторингу.
7. Методичні вимоги до процедур моніторингу.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність здійснення моніторингу в системі державного управління.
2. У чому полягають характерні особливості моніторингу в системі місцевого самоврядування?
3. Зазначте суб'єкт та об'єкт моніторингу.
4. Висвітліть основні завдання моніторингу в системі державного управління та місцевого самоврядування.
5. Розкрийте основні функції моніторингу.
6. У чому полягає сутність концепції ”належного управління”?
7. Охарактеризуйте принципи моніторингу в системі державного управління та місцевого самоврядування.
8. Розкрийте сутність принципу цілепокладання.
9. Дайте загальну характеристику моніторингу в системі державного управління.
10. Які основні риси притаманні моніторингу в системі місцевого самоврядування?

Теми рефератів

1. Теоретико-методологічні засади здійснення моніторингу в системі державного управління та місцевого самоврядування.
2. Загальні характеристики моніторингу управлінської діяльності.
3. Моніторинг управлінської діяльності.
4. Моніторинг управлінської діяльності в системі державного управління.
5. Моніторинг управлінської діяльності в системі місцевого самоврядування.

Тестові завдання

I. Системний підхід – це методологія дослідження та управління складними й важкозрозумілими об'єктами, яка ґрунтується на наступному:

- а) не ігнорується наявність тісних взаємозв'язків великої кількості як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, що визначають поведінку системи;
- б) враховується існуюча невизначеність поведінки системи в цілому й окремих її складових як результат дії випадкових факторів та участь у системі людей;
- в) враховується зміна з плином часу властивостей системи і зовнішнього середовища;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Знайдіть неправильні відповіді. До основних принципів системного управління належать:

- а) принцип цілепокладання;
- б) принцип об'єктивності;
- в) зворотний зв'язок за результатами управлінської діяльності;
- г) принцип цілеорієнтованої мотивації праці;
- д) принцип структурних матриць.

III. Муніципальним моніторингом є:

- а) сукупність процедур системи регулярної статистичної звітності збирання й аналізу інформації, проведення додаткових інформаційно-аналітичних обстежень (опитування населення) й оцінювання (діагностики) стану, тенденцій розвитку й гостроти проблем;
- б) муніципальні ситуаційні проблеми;

в) створення надійної об'єктивної інформаційно-аналітичної основи для прийняття рішень органу місцевого самоврядування, визнання й прогнозування політики розвитку громади — муніципального розвитку;

- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

IV. Предметом муніципального моніторингу є:

а) сукупність процедур системи регулярної статистичної звітності збирання й аналізу інформації, проведення додаткових інформаційно-аналітичних обстежень (опитування населення) й оцінювання (діагностики) стану, тенденцій розвитку й гостроти проблем;

б) муніципальні ситуаційні проблеми;

в) створення надійної об'єктивної інформаційно-аналітичної основи для прийняття рішень органу місцевого самоврядування, визнання й прогнозування політики розвитку громади — муніципального розвитку;

- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

V. Головним завданням моніторингу в територіальній громаді є:

а) сукупність процедур системи регулярної статистичної звітності збирання й аналізу інформації, проведення додаткових інформаційно-аналітичних обстежень (опитування населення) й оцінювання (діагностики) стану, тенденцій розвитку й гостроти проблем;

б) муніципальні ситуаційні проблеми;

в) створення надійної об'єктивної інформаційно-аналітичної основи для прийняття рішень органу місцевого самоврядування, визнання й прогнозування політики розвитку громади — муніципального розвитку;

- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

VI. Під муніципальною проблемою найчастіше розуміється:

а) системний вияв дисбалансу, протиріччя у функціонуванні (стані, розвитку, стагнації, депресії) одного чи кількох взаємозалежних потенціалів територій;

б) вияви зростання, що потребують особливої уваги й підтримки;

в) обидві відповіді правильні;

г) правильних відповідей немає.

VII. Моніторингу як явищу притаманні наступні риси:

а) об'єкти моніторингу динамічні, знаходяться в постійному розвитку та піддаються зовнішньому впливові, що може викликати небажані зміни у функціонуванні об'єкта;

б) реалізація моніторингу припускає організацію за можливості постійного спостереження (оцінювання, вивчення) за об'єктом;

в) організація спостереження передбачає добір обґрунтованих показників і індикаторів;

г) результати моніторингу застосовуються для прогнозу розвитку (зміни стану) об'єкта;

д) кожна конкретна система моніторингу діє на визначеного споживача;

е) правильні відповіді “а” — “в”;

є) правильні відповіді “г” і “д”;

ж) усі відповіді правильні;

з) правильних відповідей немає.

VIII. До загальних категоріальних вимог моніторингу належать віднести:

а) об'єктивність та достатність вихідної інформації;

б) порівняльність характеру оцінювання;

в) багатокритеріальний характер оцінювання;

г) об'єктивність діяльності органів місцевого самоврядування;

д) вибір мінімальної кількості необхідних і достатніх критеріїв;

е) залучення додаткових джерел інформації.

Література [10; 11; 13; 15; 18–20; 23; 26; 27; 32]

Тема 2. Техноорієнтовані індикатори функціонування поселення. Системи індикаторів регіону та сучасного міста

1. Сутність техноорієнтованих індикаторів функціонування поселення.
2. Види індикаторів функціонування поселення. Вимоги до системи показників.
3. Система індикаторів регіону.

4. Система індикаторів сучасного міста.
5. Складові системи “місто та середовище”.
6. Система показників Асоціації міст України.
7. Методичні рекомендації щодо аналізу розвитку міста.
8. Аналіз внутрішніх процесів еволюції основних міських підсистем.
9. Фази еволюції розвитку регіону та міста.
10. Аналіз загальних балансових співвідношень.

Питання для самоконтролю

1. Що таке техноорієнтовані індикатори?
2. Зазначте основні види техноорієнтованих індикаторів.
3. Охарактеризуйте систему індикаторів сучасного регіону.
4. Покажіть систему індикаторів сучасного міста.
5. Чим відрізняються індикатори регіонів від індикаторів міста?
6. Дайте методичні рекомендації щодо аналізу розвитку міста.
7. Зазначте основні рівні системи показників розвитку міст і регіонів.
8. Що таке зведені індекси?
9. Дайте визначення поняття “мінімальна система”.
10. Проаналізуйте внутрішні процеси еволюції складових підсистем міста.
11. Проаналізуйте фази еволюції розвитку регіону.
12. Висвітліть основні напрями розподілу міських земель у процесі аналізу.

Теми рефератів

1. Техноорієнтовані індикатори функціонування поселення.
2. Системи індикаторів регіону та сучасного міста.
3. Комплексний характер системи показників розвитку регіону.
4. Комплексний характер системи показників розвитку міста.
5. Українська та російська система показників розвитку регіону та міста: порівняльна характеристика.

Тестові завдання

I. Знайдіть неправильну відповідь. Система соціально-економічного розвитку регіону чи міста має вирішувати наступні завдання:

- а) попередній аналіз ситуації в регіоні та місті;
- б) оцінка очікуваного ефекту пропонованих у програмах регіонального та міського розвитку заходів;
- в) формування інфраструктури територій;
- г) моніторинг виконання прийнятих програм розвитку міста.

II. У розробці методології вивчення індикаторів функціонування розвитку регіону та міста визначають наступні критерії:

- а) ідентифікація явищ і процесів, що підлягають вивченню, формулювання цілей, заради яких повинні бути виміряні чи обчислені ті чи інші показники, визначення типу даних, що вимагають розробки;
- б) визначення змісту показників;
- в) визначення методів оцінювання показників, процедур обробки первинних даних з метою одержання узагальнюючих показників;
- г) визначення основних джерел даних, необхідних для обрахунку показників;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. Структурно система показників розвитку міст включає:

- а) первинні показники;
- б) розрахункові показники;
- в) зведені індекси;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

IV. Розрахунковими показниками є:

- а) показники, отримані безпосередньо зі статистичних джерел (державної чи муніципальної статистики, внутрішньої звітності);
- б) відносно нескладні питомі та структурні показники, одержувані розрахунковим шляхом з первинних показників;
- в) невелике число складних індексів, що характеризують комплексні параметри, такі як якість життя, стан економіки в регіоні чи місті тощо;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

V. Знайдіть неправильну відповідь. У процесі аналізу соціально-економічного розвитку міста виокремлюють наступні етапи:

- а) початковий етап;
- б) аналіз внутрішніх процесів еволюції складових підсистем міста, визначення фази еволюції міста;
- в) аналіз взаємодій між різними міськими підсистемами;
- г) аналіз загальних балансових співвідношень і визначення дисбалансів між основними підсистемами.

VI. У процесі аналізу демографічних характеристик регіону та міста виокремлюють наступні напрями:

- а) стан відтворення населення регіону чи міста;
- б) динаміка в змінах вікового складу працездатного населення;
- в) аналіз кількості й прибутковості робочих місць;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VII. У процесі аналізу змін у складі й характеристиках житлового фонду необхідно виокремити наступні напрями:

- а) визначення обсягу житлового фонду, що підлягає щорічному капітальному ремонту будинків із заміною внутрішніх комунікацій;
- б) аналіз кількості й прибутковості робочих місць у житлово-комунальному господарстві;
- в) аналіз ринку нерухомості й цін на будівництво житла;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VIII. У процесі аналізу фінансово-економічних показників діяльності підприємств регіону чи міста доцільно виокремити наступні напрями:

- а) визначення обсягу житлового фонду, що підлягає щорічному капітальному ремонту будинків із заміною внутрішніх комунікацій;
- б) аналіз кількості й прибутковості робочих місць у житлово-комунальному господарстві;
- в) аналіз фінансово-економічних показників підприємств, що функціонують в регіоні чи місті;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;

- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

Література [10; 11; 13; 15; 18–20; 23; 26; 27; 32]

Тема 3. Формування індикаторів у рамках людиноорієнтованого підходу. Показники людиноорієнтованого типу для цілепокладання на рівні громад

1. Сутність людиноорієнтованого підходу.
2. Рівень життя. Потреби.
3. Системи показників рівня життя. Інші показники.
4. Індекс людського розвитку.
5. Проблеми цілеспрямування місцевих органів влади на ефективне надання послуг.
6. Задоволеність у наданні послуг.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність людиноорієнтованого підходу.
2. У чому полягають головні особливості людиноорієнтованого підходу?
3. Яким чином впливає рівень життя населення на формування людиноорієнтованого підходу?
4. Що таке потреби?
5. Які ви знаєте основні види потреб?
6. Висвітліть регіональні особливості формування індикаторів у рамках людиноорієнтованого підходу.
7. У чому полягає зарубіжний досвід формування індикаторів у рамках людиноорієнтованого підходу?
8. Що таке індикатор рівня життя?
9. Порівняйте вітчизняний та зарубіжний досвід формування індикаторів у рамках людиноорієнтованого підходу.
10. опишіть індекс людського розвитку.

Теми рефератів

1. Формування індикаторів у рамках людиноорієнтованого підходу.
2. Показники людиноорієнтованого типу для цілепокладання на рівні громад.
3. Регіональні особливості формування індикаторів у рамках людиноорієнтованого підходу.

4. Зарубіжний досвід формування індикаторів у рамках людиноорієнтованого підходу.
5. Вітчизняний та зарубіжний досвід формування індикаторів у рамках людиноорієнтованого підходу: порівняльна характеристика.

Тестові завдання

I. Знайдіть неправильну відповідь. Індикатором, з яким пов'язаний рівень життя населення регіону чи міста, є:

- а) рівень бідності;
- б) рівень доходів;
- в) рівень суспільного розвитку;
- г) рівень безробіття;
- д) рівень цін.

II. Знайдіть неправильну відповідь. До основних потреб як індикаторів розвитку регіонів та міст не належать:

- а) абсолютні потреби;
- б) дійсні потреби;
- в) номінальні потреби;
- г) реальні потреби;
- д) платоспроможні потреби;
- е) насущні потреби.

III. Абсолютними потребами є:

а) загальні потреби людей в їжі, одязі, житлі, духовному розвитку, інформації, засобах пересування, умовах рекреації (відтворення);

б) потреби, що мають відносний характер і відображають об'єктивну, тобто наперед усвідомлену потребу людини у конкретних споживчих благах (предметах споживання і послугах), необхідних для розширеного відтворення робочої сили і всебічного розвитку особистості;

в) потреби, які можуть бути задоволені у кожний конкретний момент через існуючі можливості виробництва і соціальних умов;

г) потреби, що в ринкових умовах можуть бути реально задоволені певними обсягами запропонованих товарів та послуг, які мають бути обов'язково забезпечені грошовим покриттям;

д) потреби, що визначаються обсягом засобів існування, які можуть забезпечити фізичне виживання людини.

IV. Реальними потребами є:

а) загальні потреби людей в їжі, одязі, житлі, духовному розвитку, інформації, засобах пересування, умовах рекреації (відтворення);

б) потреби, що мають відносний характер і відображають об'єктивну, тобто наперед усвідомлену потребу людини у конкретних споживчих благах (предметах споживання і послугах), необхідних для розширеного відтворення робочої сили і всебічного розвитку особистості;

в) потреби, які можуть бути задоволені у кожний конкретний момент через існуючі можливості виробництва і соціальних умов;

г) потреби, що в ринкових умовах можуть бути реально задоволені певними обсягами запропонованих товарів та послуг, які мають бути обов'язково забезпечені грошовим покриттям;

д) потреби, що визначаються обсягом засобів існування, які можуть забезпечити фізичне виживання людини.

V. Система показників рівня життя, що розглядається як комплекс кількісних і якісних показників, згрупованих за певними ознаками, містить наступні групи показників:

- а) синтетичні показники;
- б) показники споживання населенням конкретних благ та послуг;
- в) показники забезпеченості населення дитячими закладами і різними послугами охорони здоров'я, комунального господарства;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

VI. Знайдіть неправильну відповідь. Синтетичні показники рівня життя містять:

- а) національний дохід;
- б) реальні доходи населення;
- в) середню оплату праці робітників та службовців;
- г) стан розвитку житлово-комунального господарства;
- д) співвідношення мінімальної та середньої заробітної платні робітників і службовців;
- е) мінімальну пенсію.

VII. До показників формування індикаторів у рамках людиноорієнтованого підходу належать:

- а) індекси споживання матеріальних благ;
- б) індекси фізичного споживання послуг;
- в) коефіцієнти задоволення потреб;
- г) коефіцієнти споживання;
- д) правильні відповіді "а" і "б";
- е) правильні відповіді "в" і "г";
- є) усі відповіді правильні.

VIII. Індекс людського розвитку (ІЛР), як кваліметричний показник, містить у собі наступні параметри:

- а) національний дохід на душу населення;
- б) рівень здоров'я населення;
- в) рівень освіченості населення;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

Література [10; 11; 13; 15; 18–20; 23; 26; 27; 32]

Тема 4 Порівняння людиноорієнтованого й техноорієнтованого підходів. Оцінювання діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування

1. Людиноорієнтований та техноорієнтований підходи в державному управлінні та місцевому самоврядуванні: спільне і відмінне.
2. Принципи застосування підходів у державному управлінні та місцевому самоврядуванні.
3. Застосування людиноорієнтованого та техноорієнтованого підходів в управлінні соціальними об'єктами.
4. Специфіка оцінювання діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування в рамках людиноорієнтованого підходу.
5. Алгоритми оцінювання. Принципи кваліметрії.
6. Схема побудови факторно-критеріальної моделі.

Питання для самоконтролю

1. Дайте порівняльну характеристику людиноорієнтованого підходу в системі державного управління.
2. У чому полягає специфіка застосування техноорієнтованого підходу в системі місцевого самоврядування?
3. На які показники спирається техноорієнтована система?
4. На які параметри спирається людиноорієнтований підхід?
5. Зазначте головні переваги людиноорієнтованого підходу в управлінні соціальними об'єктами.
6. Що таке алгоритм оцінювання?
7. Визначте основні принципи кваліметрії, які застосовуються в державному управлінні та місцевому самоврядуванні.
8. Накресліть схему побудови факторно-критеріальної моделі.

9. Виокремте основні параметри факторно-критеріальної моделі оцінювання рівня медичного обслуговування.
10. У чому полягає методика оцінювання результативності діяльності органів місцевого самоврядування на базі людиноорієнтованого підходу?

Теми рефератів

1. Порівняння людиноорієнтованого й техноорієнтованого підходів.
2. Оцінювання діяльності органів місцевого самоврядування.
3. Оцінювання діяльності органів державного управління.
4. Особливості застосування людиноорієнтованого підходу в управлінні соціальними об'єктами.
5. Застосування техноорієнтованого підходу в управлінні соціальними об'єктами.

Тестові завдання

I. Техноорієнтована система зосереджує свою увагу:

- а) на інфраструктурних показниках — забезпеченні засобів задоволення потреб населення;
- б) на кінцевому результаті — задоволенні потреб населення;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

II. Людиноорієнтований підхід спрямований:

- а) на інфраструктурні показники — забезпеченні засобів задоволення потреб населення;
- б) на кінцевому результаті — задоволенні потреб населення;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

III. Алгоритм оцінювання діяльності органів місцевого самоврядування складається з наступних етапів:

- а) визначення цілі оцінювання;
- б) з'ясування ролі та повноважень (компетенції) органів місцевого самоврядування у вирішенні проблем, які цікавлять заінтересованих в оцінюванні осіб та організацій;
- в) вивчення предметної сфери для моніторингу й виявлення факторів для оцінювання задоволення надання послуг;
- г) розробка факторно-критеріальної моделі оцінювання (вибір факторів, їх ранжування і визначення вагомостей);
- д) розробка опитувальної анкети для отримання соціальної інформації;

- е) розрахунок мінімально репрезентативної вибірки для проведення опитування громадян;
- є) правильні відповіді “а” — “в”;
- ж) правильні відповіді “г” — “е”;
- з) усі відповіді правильні;
- и) правильних відповідей немає.

IV. До головних принципів кваліметрії належать:

- а) якість як сукупність властивостей продукції (предметів, послуг), що обумовлюють її здатність задовольняти певні потреби;
- б) здатність використання продукції враховується з точки зору задоволення конкретних суспільних і особистих потреб;
- в) взаємозв'язок між якістю, складними й простими властивостями, що її визначають, може бути представлений у вигляді ієрархічної структури, на найнижчому рівні якої знаходяться прості властивості;
- г) визначення значення абсолютних показників властивостей;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

V. Визначення абсолютних показників властивостей може здійснюватися:

- а) на основні фізичних експериментів — методами метрології (вимірювання геометричних розмірів, ваги, твердості, електропровідності);
- б) на основі психологічних експериментів — методами експериментальної психології (експертне вимірювання естетичних і ергономічних властивостей, смаку, запаху, кольору);
- в) на основі побудови аналітичних моделей функціонування об'єкта методами визначення ефективності, розробленими в технічних і економічних науках;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VI. Відповідно до основних принципів кваліметрії загальна схема побудови факторно-критеріальної моделі може бути представлена в наступному вигляді:

- а) побудова ієрархічної структури показників властивостей потреби (факторів), словесний опис сутності цих факторів, проведення рейтингового аналізу властивостей (факторів) і виділення обмеженої кількості факторів (бажано не більше 10);

- б) визначення абсолютних показників простих факторів P1 (критеріїв) задоволеності потреб;
- в) визначення еталонних абсолютних показників задоволення потреб;
- г) визначення вагових коефіцієнтів властивостей (факторів) потреби;
- д) визначення комплексної кількісної оцінки якості задоволеності потреб K;
- е) правильні відповіді “а” і “б”;
- є) правильні відповіді “в” — “д”;
- ж) усі відповіді правильні;
- з) правильних відповідей немає.

VII. Головними параметрами факторно-критеріальної моделі оцінювання рівня медичного обслуговування є:

- а) найменування фактору;
- б) вагомість фактору;
- в) критерій фактору;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VIII. Кваліметричний підхід, який широко застосовується в системі державного управління та місцевого самоврядування має свої особливості, головними з яких є наступні:

- а) кваліметричний підхід щодо оцінювання якості продукції можна використовувати для оцінювання будь-яких складових рівня життя населення;
- б) факторно-критеріальні моделі оцінювання за своєю сутністю є такими, що надають можливість вимірювання якісних за своєю сутністю явищ;
- в) навіть таке складне соціальне явище, як потреба, насамперед розкладене на його складові, можна вірогідно оцінити в узагальненому вигляді кількісною мірою;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

Література [10; 11; 13; 15; 18–20; 23; 26; 27; 32]

Тема 5. Підходи до формування індикаторів сталого розвитку. Розширення можливостей громадян в контролі й управлінні

1. Сутність сталого розвитку регіону.
2. Особливості вироблення концепції сталого розвитку на місцевому рівні.
3. Основні підходи до формування індикаторів сталого розвитку регіонів та міста.
4. Види індикаторів сталого розвитку для мікро- та макрорівня.
5. Розширення можливостей громадян у контролі та управлінні на регіональному та місцевому рівнях.
6. Шляхи до належного управління та сталого розвитку.
7. Зарубіжний досвід залучення громадян до контролю та управління на регіональному і місцевому рівнях.

Питання для самоконтролю

1. Що таке сталий розвиток?
2. Чим відрізняється концепція сталого розвитку регіону від концепції сталого розвитку міста?
3. Зазначте основні групи індикаторів сталого розвитку, що застосовуються на макрорівні.
4. Які основні групи індикаторів сталого розвитку застосовуються на мікрорівні?
5. Що таке соціальні індикатори сталого розвитку?
6. Які групи індикаторів використовуються в містах Західної Європи?
7. Охарактеризуйте систему критеріїв, що застосовуються для вивчення стану розвитку міста.
8. Які механізми застосовуються громадськістю для участі в контролі й управлінні?
9. Зазначте основні шляхи управління сталим розвитком регіону.
10. Які ви знаєте основні шляхи управління сталим розвитком міста?

Теми рефератів

1. Підходи до формування індикаторів сталого розвитку регіону.
2. Підходи до формування індикаторів сталого розвитку міста.
3. Розширення можливостей громадян в контролі й управлінні на регіональному рівні.
4. Розширення можливостей громадян в контролі й управлінні на місцевому рівні.
5. Зарубіжний досвід вироблення підходів до формування сталого розвитку на регіональному та місцевому рівнях.

Тестові завдання

I. До основних груп індикаторів, які застосовуються на макрорівні, належать:

- а) група економічних індикаторів;
- б) група соціальних індикаторів;
- в) група екологічних індикаторів;
- г) група суспільно-політичних індикаторів;
- д) група освітніх індикаторів;
- е) група мікроекономічних індикаторів;
- є) правильні відповіді "а" – "в";
- ж) правильні відповіді "г" – "е";
- з) усі відповіді правильні;
- и) правильних відповідей немає.

II. До груп економічних індикаторів належать:

- а) міжнародна кооперація для прискорення стійкого розвитку і пов'язана з цим місцева політика;
- б) зміна характеристик споживання;
- в) фінансові ресурси і механізми;
- г) передача екологічно безпечних технологій, співробітництво і створення потенціалу;
- д) правильні відповіді "а" і "б";
- е) правильні відповіді "в" і "г";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. Знайдіть неправильну відповідь. Група соціальних індикаторів у системі державного управління та місцевого самоврядування передбачає:

- а) боротьбу з бідністю;
- б) демографічну динаміку та стійкість;
- в) залучення до економіки вітчизняних та іноземних інвестицій;
- г) поліпшення утворення, поінформованості й виховання суспільства;
- д) захист і поліпшення здоров'я людей;
- е) поліпшення розвитку населених місць.

IV. Серед індикаторів, що використовуються в містах Західної Європи, виокремлюються наступні групи:

- а) індикатори, орієнтовані на міську модель (чисельність населення, використання території, площа занедбаних земель, відновлення міських районів, мобільність міста);

б) індикатори потоків (споживання води і відведення стічних вод, енергія, перевезення вантажів, виробництво, обробка, розміщення й утилізація відходів);

в) індикатори якості навколишнього середовища (якість води і повітря, шум, безпека транспорту, житлові умови, злочинність, рекреаційні зони і якість дикої природи);

г) правильні відповіді “а” і “б”;

д) правильні відповіді “б” і “в”;

е) правильні відповіді “а” і “в”;

є) усі відповіді правильні;

ж) правильних відповідей немає.

V. Знайдіть неправильну відповідь. До основних напрямів діяльності із забезпечення стійкості окремого великого міста чи регіону можна віднести:

а) диверсифікованість економіки;

б) максимально можливе замикання усередині міста або регіону ланцюжків “виробництво — споживання” (кластерна модель розвитку);

в) диверсифікованість території за функціональним призначенням;

г) залучення іноземних інвестицій;

д) розвиток партнерських зв'язків із сусідніми містами та регіонами з метою замикання ланцюжків “виробництво — споживання” наперед в тому, що стосується продуктів харчування, сировини й відходів;

е) забезпечення нульового природного приросту населення.

VI. Громадянське суспільство в Україні досі має слабку спроможність до моніторингу та контролю за органами влади як у центрі, так і на місцях. При цьому найбільш проблемною сферою залишається недостатній рівень моніторингу функціонування органів влади громадянським суспільством. Серед основних причин цього можна зазначити:

а) низький рівень обізнаності українців щодо ролі громадського сектора в забезпеченні державного управління;

б) практична відсутність можливостей громадян брати участь у вирішенні загальнодержавних та місцевих справ;

в) брак необхідної інформації, досвіду і часу;

г) обмежене фінансування громадської діяльності;

д) нерозуміння органами влади корисності від діяльності громадських організацій (основного репрезентанта громадянського суспіль-

ства) і підтримки з боку громадянського суспільства, яка є соціальним капіталом влади;

е) правильні відповіді “а” і “б”;

є) правильні відповіді “в” і “г”;

ж) правильні відповіді “а” і “д”;

з) усі відповіді правильні.

VII. Основними шляхами до належного управління та сталого людського розвитку в системі державного управління та місцевого самоврядування є:

а) запровадження процедур та стандартів публічної політики, які сприятимуть збільшенню участі громадськості в процесах прийняття рішень у період між виборами;

б) підвищення інституційної спроможності уряду та спроможності громадянського суспільства здійснювати моніторинг діяльності органів державної влади;

в) підвищення обізнаності громадян про європейські стандарти стосовно належного правління та людського розвитку і переваги/проблеми щодо їх дотримання;

г) створення належних умов для розбудови інституцій громадянського суспільства, зокрема, вдосконалення законодавчої влади, бюджетного процесу;

д) запровадження ініціатив, які сприятимуть зростанню соціального капіталу та розвитку місцевих територіальних громад;

е) правильні відповіді “а” і “б”;

є) правильні відповіді “в” і “г”;

ж) правильні відповіді “а” і “д”;

з) усі відповіді правильні.

VIII. Технологія оцінювань ходу й впливу реформ на муніципальні ситуації та проблеми, що є предметом моніторингу в громаді, має ґрунтуватися на наступних засадах:

а) використанні системної методології;

б) виділенні впливу реформи на оцінювану ситуацію;

в) роздільному оцінюванні обов'язкових і можливих, першочергових і віддалених результатів реформ;

г) обліку результатів реформування;

д) правильні відповіді “а” і “б”;

е) правильні відповіді “в” і “г”;

є) усі відповіді правильні;

ж) правильних відповідей немає.

Література [10; 11; 13; 15; 18–20; 23; 26; 27; 32]

Тема 6. Особливості здійснення моніторингу та контролю у системі державного управління і місцевого самоврядування

1. Моніторинг державно-управлінської діяльності та в системі місцевого самоврядування.
2. Види, методи, технології моніторингу.
3. Світові стандарти системи моніторингу.
4. Державне управління на засадах сучасних моделей якості.
5. Контроль у сфері державного управління.
6. Державний контроль.
7. Контроль державно-управлінської діяльності та в системі місцевого самоврядування.
8. Судовий контроль. Прокурорський нагляд. Громадський контроль.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність механізмів моніторингу у державно-управлінській діяльності.
2. Які ви знаєте основні види моніторингу?
3. Розкрийте основні методи моніторингу.
4. Зазначте технології моніторингу в державному контролі.
5. Що таке демонстраційна програма?
6. Практичне застосування моніторингу в системі державного управління та місцевого самоврядування.
7. Розкрийте сутність державного контролю.
8. Яким чином здійснюється контроль у сфері державного управління?
9. Висвітліть основні види контролю.
10. Які ви знаєте основні методи контролю?
11. Що таке судовий контроль?
12. Дайте визначення поняття “громадський контроль”.

Теми рефератів

1. Моніторинг у системі державного управління.
2. Моніторинг у системі місцевого самоврядування.
3. Світові стандарти системи моніторингу та їх адаптація до українських реалій.
4. Контроль у системі державного управління.
5. Контроль у системі місцевого самоврядування.

Тестові завдання

I. До основних етапів моніторингу системи державного контролю в Україні не належать:

- а) початковий етап;
- б) збирання та аналіз даних;
- в) застосування критеріїв та стандартів;
- г) обробка інформації;
- д) завершальний етап.

II. До основних напрямів моніторингової діяльності, що застосовують в системі державного управління та місцевого самоврядування, належать:

- а) перевірка відповідності бухгалтерської звітності законності і доцільності здійснених господарських операцій, стану системи бухгалтерського обліку;
- б) аналіз фінансово-господарської діяльності, розробка пропозицій щодо підвищення її ефективності;
- в) консультування з питань податків, постановки бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю, вдосконалення організаційних форм і методів управління, а також інформаційної технології;
- г) оцінка майна підприємств у зв'язку з приватизацією і для інших цілей;
- д) захист фінансових інтересів клієнтів;
- е) прогнозування фінансово-господарської діяльності;
- є) наукові дослідження і проектування у справі організації та методів обліку, контролю, структур і технології управління;
- ж) розробка проектів документів, експертних висновків і інших матеріалів, пов'язаних зі створенням нових і реорганізацією діючих підприємств;
- з) правильні відповіді “а” і “б”;
- и) правильні відповіді “в” — “д”;
- і) правильні відповіді “е” — “ж”;
- ї) усі відповіді правильні;
- к) правильних відповідей немає.

III. Предметом моніторингу в системі державного контролю є:

- а) стан економічних, інформаційних та інших характеристик системи, які знаходяться у сфері аудиторського оцінювання;
- б) окремі або взаємозалежні економічні, організаційні, інформаційні або інші сторони функціонування досліджуваної системи, стан яких може бути оцінено кількісно і якісно;

в) матеріальні, трудові, фінансові; нематеріальні активи; господарські процеси; економічні результати; організаційні форми управління; методи управління; функції управління;

- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає

IV. Об'єктом моніторингу в системі державного контролю є:

а) стан економічних, інформаційних та інших характеристик системи, які знаходяться у сфері аудиторського оцінювання;

б) окремі або взаємозалежні економічні, організаційні, інформаційні або інші сторони функціонування досліджуваної системи, стан яких може бути оцінено кількісно і якісно;

в) матеріальні, трудові, фінансові; нематеріальні активи; господарські процеси; економічні результати; організаційні форми управління; методи управління; функції управління;

- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

V. Державний контроль — це:

а) частина соціального контролю, яку суспільство передало державі для підтримки дисципліни, законності, порядку і організованості в інтересах суспільства і кожного громадянина;

б) об'єктивно зумовлена діяльність державних органів, яка полягає у спостереженні, аналізі та перевірці об'єктів контролю і спрямована на запобігання, виявлення та припинення дій, що суперечать встановленим державою нормам, правилам і стандартам;

в) контроль з боку центральних, регіональних та місцевих органів влади, а також органів місцевого самоврядування за соціально-економічними та суспільно-політичними процесами, які відбуваються в нашій державі;

- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- д) правильних відповідей немає.

VI. До основних видів контролю в системі державного управління та місцевого самоврядування не належать:

- а) внутрішній аудит;
- б) зовнішній аудит;
- в) фінансовий аудит;
- г) податковий аудит.

Література [2–4; 8; 9; 12; 25; 29; 31]

Змістовий модуль II. Аудит в державному управлінні та місцевому самоврядуванні

Тема 7. Характеристика, цілі та завдання аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні.

Загальні принципи, вимоги та підходи

1. Сутність аудиту в системі державного управління та місцевого самоврядування.
2. Загальні стандарти аудиту в системі державного управління та місцевого самоврядування.
3. Основні питання аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні.
4. Концепції економічності, ефективності та результативності аудиту.
5. Цілі, завдання та призначення аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні.
6. Управління в державному секторі та аудит адміністративної діяльності.
7. Загальні принципи аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні. Вимоги до аудиторів.
8. Процес аудиту у сфері державного управління та місцевого самоврядування.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність аудиту у сфері державного управління.
2. У чому полягає специфіка здійснення аудиту у сфері місцевого самоврядування?
3. У яких сферах державного управління та місцевого самоврядування здійснюється аудит?
4. Зазначте загальні стандарти аудиту у сфері державного управління та місцевого самоврядування.

5. Які основні питання вирішує аудит у сфері державного управління та місцевого самоврядування?
6. У чому полягає економічність аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні?
7. Які аспекти охоплює аудит ефективності?
8. Для чого призначений аудит у сфері державного управління та місцевого самоврядування?
9. Розкрийте загальні цілі аудиту.
10. У чому полягає зміст роботи аудитора?
11. Які види робіт виконує помічник аудитора у сфері державного управління та місцевого самоврядування?
12. Які застережні заходи використовуються в аудиті?

Теми рефератів

1. Аудит в державному управлінні та місцевому самоврядуванні
2. Характеристика, цілі і завдання аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні.
3. Загальні принципи, вимоги та підходи аудиту в державному управлінні.
4. Загальні принципи, вимоги та підходи аудиту в місцевому самоврядуванні.
5. Оцінка ефективності програм та аудит адміністративної діяльності.
6. Базові підходи та перспективи розвитку аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні.

Тестові завдання

I. Аудит у сфері державного управління та місцевого самоврядування охоплює наступні галузі:

- а) аудит економічності адміністративної діяльності згідно з виваженими адміністративними принципами і практикою та управлінськими заходами;
- б) аудит ефективності використання людських, фінансових та інших ресурсів, враховуючи вивчення інформаційних систем, оцінювання результатів виконання і заходи з моніторингу, а також процедури, що їх мають дотримуватися об'єкти аудиту, для усунення виявлених недоліків;
- в) аудит ефективності діяльності у плані досягнення об'єктивності об'єкта аудиту та аудит фактичного впливу діяльності порівняно з передбачуваним впливом;

- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Аудит економічності охоплює:

- а) аудит інвестиційної діяльності;
- б) аудит економічності адміністративної діяльності згідно з виваженими адміністративними принципами і практикою та управлінськими заходами;
- в) аудит економічного використання ресурсів державними установами та підтримання пов'язаних з ними витрат на низькому рівні;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

III. Аудит ефективності охоплює наступні аспекти:

- а) ефективне використання людських, фінансових та інших ресурсів;
- б) ефективне управління, регулювання, організація та виконання стосовно державних програм, підприємств і діяльності;
- в) вчасне надання державних послуг;
- г) досягнення цілей державних програм в умовах ефективності витрат;
- д) правильні відповіді "а" і "б";
- е) правильні відповіді "в" і "г";
- є) усі відповіді правильні.

IV. Знайдіть неправильну відповідь. Стосовно об'єкта аудиту ефективність та економічність передбачають:

- а) дотримання виваженої політики закупівель;
- б) дотримання виваженої фіскальної політики;
- в) придбання відповідного виду, якості та кількості ресурсів відповідної вартості;
- г) належне матеріально-технічне забезпечення цих ресурсів;
- д) використання оптимальної кількості ресурсів (персоналу, обладнання і споруд) у процесі виробництва або вчасне постачання відповідної кількості якісних товарів або послуг;
- е) дотримання вимог законів і норм, що регулюють або впливають на придбання, матеріально-технічне забезпечення і використання ресурсів певного об'єкта аудиту.

V. Призначенням аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні є:

- а) сприяння підзвітності, розумінню і прозорості державного управління та місцевого самоврядування;
- б) забезпечення достовірної, важливої, корисної та надійної інформації;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

VI. Кваліфікація персоналу, який здійснює аудит у державному управлінні та місцевому самоврядуванні, охоплює:

- а) знання методів і способів аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні, освіту, навички і досвід, необхідні для застосування цих знань під час проведення аудиту;
- б) знання державних організацій, програм і функцій;
- в) комунікативні навички з метою усного і письмового цілеспрямованого та ефективного спілкування;
- г) спеціальні навички, залежно від характеру конкретного аудиту (статистика, вміння користуватися комп'ютером, технічні знання, фахові знання з предмета, що стосується справи);
- д) правильні відповіді "а" і "б";
- е) правильні відповіді "в" і "г";
- є) усі відповіді правильні.

VII. Впровадження аудиту в системі державного управління та місцевого самоврядування має охоплювати:

- а) розробку і виконання програми і процедур аудиту;
- б) збирання та документування достатніх, відповідних і достовірних аудиторських даних, зважаючи на кількісний та якісний аналіз;
- в) формулювання результатів, висновків і рекомендацій аудитора;
- г) розробку документів для обговорення проблем і підтвердження висновків аудитора на підсумковій конференції;
- д) правильні відповіді "а" і "б";
- е) правильні відповіді "в" і "г";
- є) усі відповіді правильні.

Література [1; 5; 6; 14; 16; 17; 21; 22; 24; 28; 30]

Тема 8. Рекомендації щодо використання галузевих стандартів: початок і планування аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні

- 1. Відправні точки для практичної роботи зі збирання фактичного матеріалу при проведенні аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні.

- 2. Процес планування аудиторської перевірки.
- 3. Вибір сфери аудиту в системі державного управління та місцевого самоврядування при стратегічному плануванні.
- 4. Якість планувального процесу.
- 5. Розробка схеми попереднього вивчення та створення робочого плану.

Питання для самоконтролю

- 1. Які рекомендації щодо використання галузевих стандартів у системі державного управління ви знаєте?
- 2. Назвіть основні рекомендації щодо використання галузевих стандартів у системі місцевого самоврядування.
- 3. Яким чином здійснюється планування окремих аудиторських перевірок у державному управлінні?
- 4. Розкрийте особливості окремих аудиторських перевірок у системі місцевого самоврядування.
- 5. За якими напрямками може здійснюватися стратегічне планування в аудиторській діяльності?
- 6. У чому полягає якість планувального процесу в системі аудиту?
- 7. Визначте цілі аудиту адміністративної діяльності.
- 8. У чому полягає необхідність розуміння предмета програми або сфери діяльності об'єкта, що підпадає під аудит?
- 9. Охарактеризуйте процес формування механізму забезпечення якості та визначення термінів і ресурсів.
- 10. Яким чином відбувається дотримання законодавчих та нормативно-правових актів, що стосуються об'єктів аудиту?

Теми рефератів

- 1. Рекомендації щодо використання галузевих стандартів у державному управлінні.
- 2. Рекомендації щодо використання галузевих стандартів у місцевому самоврядуванні.
- 3. Початок і планування аудиту в державному управлінні.
- 4. Початок і планування аудиту в місцевому самоврядуванні.
- 5. Розробка схеми попереднього вивчення та створення робочого плану.

Тестові завдання

I. Згідно з аудиторськими стандартами, при плануванні аудиту здійснюються наступні заходи:

- а) збір інформації про організацію, яка підлягає аудиту з метою отримання відомостей про об'єкт аудиту та його проблеми;
- б) визначення мети та обсягу аудиту;

в) здійснення попереднього аналізу для визначення, необхідного застосування підходу, та з'ясування характеру і обсягу того, про що необхідно довідатися згодом;

г) виокремлення особливих проблем, які передбачаються при плануванні аудиту;

д) підготовка кошторису та графіку проведення аудиту;

е) визначення вимог до співробітників та групи, яка має проводити аудит;

є) правильні відповіді "а" і "б";

ж) правильні відповіді "в" і "г";

з) правильні відповіді "д" і "е";

и) усі відповіді правильні.

II. Під час планування своєї діяльності аудитор повинен зважати на необхідність:

а) визначення співвідносності та відповідності критеріїв аудиту;

б) визначення успішного та ефективного підходу до проведення аудиту;

в) планування участі експерта в роботі;

г) дбайливого ставлення до користувачів звітів за результатами аудиту адміністративної діяльності;

д) вивчення попередніх співвідносних аудиторських висновків і рекомендацій;

е) документального оформлення аудиторського плану;

є) правильні відповіді "а" і "б";

ж) правильні відповіді "в" і "г";

з) правильні відповіді "д" і "е";

и) усі відповіді правильні.

III. Стратегічне планування є основою для вибору тем для аудиту та можливого проведення попередніх досліджень. Планування може здійснюватися за трьома наступними напрямками:

а) вирішення питання про можливі сфери аудиту з метою здійснення стратегічного вибору;

б) визначення критеріїв для обраних варіантів;

в) встановлення основних джерел інформації, які стосуються проведення аудиторських перевірок за подібним вибором;

г) правильні відповіді "а" і "б";

д) правильні відповіді "б" і "в";

е) правильні відповіді "а" і "в";

є) усі відповіді правильні;

ж) правильних відповідей немає.

IV. Розробка схеми попереднього вивчення та створення робочого плану в системі аудиту включає:

а) визначення цілей аудиту адміністративної діяльності;

б) необхідність розуміння предмета програми або сфери діяльності об'єкта, що підпадає під аудит;

в) розробка основи та схеми аудиту;

г) формування механізму забезпечення якості та визначення термінів і ресурсів;

д) дотримання законодавчих та нормативно-правових актів;

е) правильні відповіді "а" і "б";

є) правильні відповіді "в" – "д";

ж) правильні відповіді "а", "в", "д";

з) усі відповіді правильні.

V. Знайдіть неправильну відповідь. До джерел інформації, які широко використовуються в аудиторській діяльності, належать:

а) дослідження, які проводилися галузевими, професійними або спеціальними групами;

б) інформаційні довідки або колишні доповідні записки, що готувалися до законодавчого органу;

в) інформація, яка знаходиться в координаційних відомствах або міжвідомчих комітетах;

г) археологічні матеріали;

д) наукові праці або досвід роботи урядів інших країн.

VI. Знайдіть неправильну відповідь. До найважливіших етапів складання пропозиції про проведення аудиту належать:

а) з'ясування суті проблеми та визначення об'єкту аудиторської перевірки;

б) розробка основи та схеми аудиту;

в) формулювання механізму забезпечення якості та визначення термінів і ресурсів;

г) складання висновків та пропозицій.

Література [1; 5; 6; 14; 16; 17; 21; 22; 24; 28; 30]

Тема 9. Галузеві стандарти аудиту в системі державного управління та місцевого самоврядування

1. Аналітичний та комунікативний процес. Збір даних і документація.
2. Фактичні дані та висновки.
3. Проведення аудиту у змінних та суперечливих умовах.
4. Аналіз даних і підведення підсумків. Вимоги до якості (резюме).

5. Зосередження на заключному (статистичному) звіті. Письмова документація результатів.
6. Часові межі для звітування. Побудова аудиторських звітів.
7. Підготовка надійних і практичних для користування звітів.
8. Розповсюдження готових звітів. Об'єктивне виконання звітів.

Питання для самоконтролю

1. З чого складається аудит адміністративної діяльності?
2. Розкрийте сутність та зміст поняття “адміністративний процес”.
3. Що таке комунікативний процес?
4. Визначте основні критерії аудиту.
5. Яким чином оформлюється письмова документація результатів?
6. Які вимоги до якості під час проведення аудиторської діяльності в системі державного управління та місцевого самоврядування ви знаєте?
7. Від чого залежить контроль та гарантія якості?
8. Які матеріали використовуються для обговорення, завершення обговорення і підготовки проекту звіту в аудиторській діяльності?
9. Яким повинен бути аудиторський звіт?
10. Хто розповсюджує готові аудиторські звіти?

Теми рефератів

1. Галузеві стандарти аудиту в системі державного управління.
2. Галузеві стандарти аудиту в системі місцевого самоврядування.
3. Галузеві стандарти і посібники з проведення аудиту адміністративної діяльності.
4. Стандарти і посібники з питань звітності — представлення результатів аудиту адміністративної діяльності.
5. Зарубіжний досвід галузевих стандартів аудиту в системі державного управління та місцевого самоврядування.

Тестові завдання

І. Важливість кваліфікованого аналізу відображено у проблемно-орієнтованому підході, де використовується велика кількість моделей для такого аналізу. Зокрема, може бути застосований причинно-наслідковий метод, або модель до і після її вивчення, дослідження процесів або порівняльних методів між різними результатами або альтернативами такими як:

- а) теми, які добре спрацьовують і ті, що спрацьовують менш якісно;
- б) один або два предмети і загальна картина;
- в) сфера, що перевіряється і аналогічна сфера аудиту в іншій країні;

- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Знайдіть неправильну відповідь. Вимоги до якості резюме включають:

- а) цінність і естетичність;
- б) ефективність і увагу;
- в) економічність;
- г) контроль та гарантію якості.

III. Матеріали для обговорення звіту під час проведення аудиту є ефективним засобом:

- а) забезпечення правильного представлення даних;
- б) забезпечення правильного розуміння програм;
- в) аналізу попередніх висновків і рекомендацій з об'єктом перевірки та отримання їх попередньої відповіді або відгуків;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

IV. Знайдіть неправильну відповідь. У стандартах аудиту зазначено, що форма і зміст всіх аудиторських звітів базується на наступних загальних принципах:

- а) заголовок;
- б) підпис і дата;
- в) цілі та масштаби;
- г) завершеність;
- д) адресат;
- е) визначення предмета дослідження;
- є) рецензування.

V. Реалізація результатів вищих контрольних органів в аудиторській діяльності передбачає виконання наступних основних завдань:

- а) підвищення ефективності аудиторських звітів;
- б) допомога Уряду і законодавцям;
- в) оцінювання діяльності ВКО;
- г) створення стимулів для дослідження і розвитку;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

VI. Основним принципами звітування є те, що:

- а) результати повинні бути задокументовані і звітування повинно проводитися вчасно;
- б) аудиторський звіт потрібно передавати об'єкту перевірки і він повинен містити переконливу, збалансовану інформацію, аналіз і оцінювання, що додасть значення під час прийняття рішень;
- в) звіт повинен бути об'єктивним, добре написаним, добре структурованим, надійним і містити суттєві та практичні висновки;
- г) звіт повинен бути опублікований;
- д) правильні відповіді "а" і "б";
- е) правильні відповіді "в" і "г";
- ж) усі відповіді правильні;
- з) правильних відповідей немає.

Література [1; 5; 6; 14; 16; 17; 21; 22; 24; 28; 30]

Тема 10. Аудит адміністративної діяльності та інші види оцінювання. Економічність, ефективність та результативність аудиту

1. Важливість аудиту адміністративної діяльності для органів державного управління та місцевого самоврядування.
2. Аудит адміністративної діяльності та інші види оцінювання.
3. Поняття, економічності, ефективності та результативності.
4. Проблеми оцінювання ефективності, результативності.
5. Важливість економічності, ефективності та результативності для аудиту адміністративної діяльності.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення, що таке аудит адміністративної діяльності?
2. Що таке оцінювання?
3. У чому полягає відмінність між аудитом адміністративної діяльності та фінансовим аудитом?
4. Якими є шляхи використання результатів оцінювання?
5. Які є інші види оцінювання?
6. Дайте визначення поняття економічності.
7. Розкрийте сутність та зміст поняття ефективності.
8. Що таке результативність?
9. У чому полягає економічний підхід до оцінювання?
10. Що таке зворотний зв'язок?

Теми рефератів

1. Аудит адміністративної діяльності та інші види оцінювання.
2. Економічність, ефективність та результативність аудиту.

3. Роль аудиту адміністративної діяльності для органів державного управління.
4. Роль аудиту адміністративної діяльності для органів місцевого самоврядування.
5. Зарубіжний досвід проведення аудиту у сфері адміністративної діяльності.

Тестові завдання

I. Аудит адміністративної діяльності — це:

- а) процес стратегічного планування;
- б) оцінювання економічності, ефективності та результативності;
- в) дослідження вірогідності бухгалтерських рахунків;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

II. Зазначте, число принципів, які лежать в основі визначення поняття "оцінювання":

- а) 5;
- б) 6;
- в) 4;
- г) 3.

III. Зазначте, чи є перевіркою бухгалтерської звітності щодо фінансово-господарської ситуації аудит адміністративної діяльності:

- а) так;
- б) ні.

IV. Економічність — це:

- а) мінімізація вартості ресурсів організації;
- б) результат діяльності організації;
- в) категорія потреб людини;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

V. До проблем результативності належать:

- а) зміна мети з часом;
- б) невизначеність цілі;
- в) відсутність мети;
- г) нестача ресурсів;

- д) неефективний процес управління;
- е) низька мотивація до праці.

VI. Мета діяльності — це:

- а) зворотна інформація;
- б) очікуваний результат;
- в) кількісне вираження цілі;
- г) продукт діяльності.

Література [1; 5; 6; 14; 16; 17; 21; 22; 24; 28; 30]

**Тема 11. Організація процесу планування аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні.
Процес реалізації та завершення аудиту**

1. Практичні етапи організації аудиту в галузі державного управління та місцевого самоврядування.
2. Планування аудиторського дослідження.
3. Методологічне планування. Адміністративне планування.
4. Збирання та аналіз даних.
5. Написання аудиторського звіту.
6. Завершення аудиторського звіту.

Питання для самоконтролю

1. Які ви знаєте етапи проведення аудиту у сфері державного управління та місцевого самоврядування?
2. Які критерії оцінювання проблем ви знаєте?
3. Що означає повнота формулювання проблеми?
4. Які можуть бути види планування?
5. Які ви знаєте способи збирання даних?
6. Що означає кількісний аналіз даних?
7. У чому полягає сутність якісного аналізу даних?
8. Які ви знаєте прийоми для поліпшення якості аудиторського звіту?

Теми рефератів

1. Організація процесу планування аудиту в державному управлінні.
2. Організація процесу планування аудиту в місцевому самоврядуванні.
3. Процес реалізації та завершення аудиту у сфері державного управління.

4. Процес реалізації та завершення аудиту у сфері місцевого самоврядування.
5. Вибір проблеми для аудиторського дослідження.

Тестові завдання

I. Зазначте, скільки існує етапів проведення аудиторського дослідження:

- а) 4;
- б) 6;
- в) 10;
- г) 5.

II. Проставте послідовність процесу організації та проведення аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні:

- а) вибір проблеми для аудиту;
- б) збирання даних;
- в) планування проекту аудиту;
- г) завершення проекту аудиту;
- д) аналіз даних;
- е) написання аудиторського звіту.

III. Зазначте критерії, які ставлять до формулювання проблеми:

- а) лаконічність;
- б) якість;
- в) елегантність;
- г) повнота.

IV. Зазначте логічну послідовність аудиторського звіту:

- а) резюме;
- б) фонові інформація;
- в) вступ;
- г) структура аудиту;
- д) причини проведення аудиту;
- е) додатки;
- є) рекомендації;
- ж) опис об'єкта аудиту;
- з) результати аудиту;
- и) висновки аудиту.

V. Критеріями, причетними до написання аудиторського звіту у сфері державного управління та місцевого самоврядування, є:

- а) відповідність;
- б) надійність;

- в) можливість порівняння;
- г) доступність;
- д) зрозумілість;
- е) об'єктивність;
- є) матеріальність;
- ж) час;
- з) негативне формулювання.

VI. Зовнішня діяльність після проведення аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні полягає в оцінці роботи аудиторів:

- а) так;
- б) ні.

Література [1; 5; 6; 14; 16; 17; 21; 22; 24; 28; 30]

Тема 12. Зарубіжний досвід проведення аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні

1. Особливості проведення аудиту в країнах Європи.
2. Специфіка проведення аудиту в країнах СНД.
3. Досвід Великобританії.
4. Досвід США.
5. Досвід Швеції.

Питання для самоконтролю

1. Які особливості проведення аудиту у Великобританії?
2. Хто проводить аудиторські перевірки у Великобританії?
3. Які особливості проведення аудиту в США?
4. Розкрийте характерні риси проведення аудиту в Швеції.
5. Покажіть структуру Шведського Національного Бюро аудиту.
6. У чому полягає відмінність та подібність аудиторських досліджень у Великобританії, США та Швеції?
7. Що лежить в основі проведення аудиторських досліджень у Великобританії, США та Швеції?
8. Назвіть пріоритетні сфери досліджень у Великобританії, США та Швеції.

Теми рефератів

1. Зарубіжний досвід проведення аудиту в державному управлінні.
2. Зарубіжний досвід проведення аудиту в місцевому самоврядуванні.

3. Аудит у системі державного управління та місцевого самоврядування в країнах ЄС.
4. Аудит у системі державного управління та місцевого самоврядування в країнах СНД.
5. Вітчизняний та зарубіжний досвід проведення аудиту в державному управлінні та місцевому самоврядуванні: порівняльна характеристика.

Тестові завдання

I. Аудиторські дослідження у Великобританії здійснює:

- а) Аудиторська комісія;
- б) Національне бюро аудиту;
- в) Генеральне ревізійне бюро.

II. Аудиторські дослідження у США здійснює:

- а) Аудиторська комісія;
- б) Національне бюро аудиту;
- в) Генеральне ревізійне бюро.

III. Аудиторські дослідження у Швеції здійснює:

- а) Аудиторська комісія;
- б) Національне бюро аудиту;
- в) Генеральне ревізійне бюро.

IV. Практика вимірювання ефективності аудиторської діяльності в США включає:

- а) створення умов для підтримки програми з оцінки ефективності;
- б) створення критеріїв ефективності згідно з місією, цілями та завданнями;
- в) врахування важливості лідерства для підтримки критеріїв ефективності;
- г) створення зв'язків з іншими урядовими процесами (стратегічне планування, бюджет тощо);
- д) використання критеріїв ефективності лише стосовно чинних даних та системи їх збирання;
- е) використання підходу повторювання для того, щоб критерії базувалися лише на досвіді та користі;
- є) обмеження кількості критеріїв для групи основних індикаторів;
- ж) надання переваги заохочувальним заходам;
- з) правильні відповіді "а" – "г";
- и) правильні відповіді "д" – "ж";

і) усі відповіді правильні.

V. Успішна система управління в країнах ЄС за результатами – це:

- а) формулювання цілей для різних рівнів організації;
- б) система вимірювання результатів та коштів, звітність;
- в) делегування повноважень;
- г) позбавлення від бюрократизму;
- д) участь персоналу в процесі, прийняття рішень керівництвом;
- е) стимулювання роботи, яке ввійшло в систему;
- є) правильні відповіді “а” – “в”;
- ж) правильні відповіді “г” – “е”;
- з) усі відповіді правильні.

VI. Загальною метою підрозділу аудиту діяльності в Швеції є:

- а) виявлення проблем ефективності;
- б) надання центральному уряду та агенціям інформації, необхідної для підвищення їх ефективності;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

Література [1; 5; 6; 14; 16; 17; 21; 22; 24; 28; 30]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Аудит* адміністративної діяльності: теорія та практика. – К.: Основи, 2000. – 190 с.
2. *Бакуменко В. Д.* Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики: Монографія. – К.: Вид-во УАДУ, 2000. – 326 с.
3. *Браун, М. Пал.* Посібник з аналізу державної політики: Пер. з англ. – К.: Основи, 2000. – 243 с.
4. *Гаращук В.* Контроль і нагляд в державному управлінні. – Харків, 2002. – 335 с.
5. *Гошко А.* ССК (система соціального контролю) діяльності органів місцевого самоврядування: Монографія. – К.: Вид-во УАДУ, 1999. – 216 с.
6. *Державне управління в Україні: Централізація і децентралізація* / Кол. авт.; Відп. ред. Н. Р. Нижник. – К.: Вид-во УАДУ, 1997. – 487 с.

7. *Закон України “Про Антимонопольний комітет України”* // Закони України. – 1996. – Т.6. – С. 114–124.
8. *Нижник Н. Р., Машков О. А.* Системний підхід в організації державного управління. – К.: Вид-во УАДУ, 1998. – 160 с.
9. *Пал, А. Леслі.* Аналіз державної політики / Пер. з англ. І. Дзюб. – К.: Основи, 1999. – 422 с.
10. *Парфенцева Н.* Міжнародні статистичні класифікації в Україні. – К.: Основи, 2000. – 352 с.
11. *Ресурси розвитку.* Адміністративна реформа в Україні / Упоряд.: М. О. Пухтинський, Е. Рахімулов. – К.: Логос, 2002. – 308 с.
12. *Розпутенко І. В.* Державні видатки в перехідних економіках: Монографія. – К.: Вид-во УАДУ, 1998. – 244 с.
13. *Рубцов В. П.* Індикатори та моніторинг у муніципальному управлінні. – К.: Гнозис, 2002. – 148 с.
14. *Тертичка В. В.* Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. – К.: Основи, 2002. – 750 с.
15. *Цюник В.* Моніторинг. Інформаційно-аналітична основа планування та прийняття управлінських рішень органами місцевого самоврядування. – Л., 2002. – 78 с.
16. *Чемерис А., Лесечко М., Рудніцька Р., Чемерис О.* Аудит адміністративної діяльності. Навч. посіб. – Л.: ЛРІДУ УАДУ, 2003. – 212 с.

Додаткова

17. *Бакуменко В. Д.* До питання вибору та обґрунтування пріоритетів при формуванні програм та проектів // Вісн. УАДУ. – 1998. – № 9. – С. 146 – 152.
18. *Вайс К.* Оцінювання. Методи дослідження програм і політики. – К.: Основи. – 2000. – 672 с.
19. *Ветров Г. В.* Індикатори соціально-економічного розвитку муніципальних образований // Фонд “Інституту економіки города”. – М., 2001. – 67 с.
20. *Державна політика: аналіз та механізм її впровадження в Україні:* Навч. посіб. / Кол. авт.; За заг. ред.: В. А. Ребкала, В. В. Тертички. – К.: Вид-во УАДУ, 2000. – 232 с.
21. *Державне управління: теорія і практика* / За заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 432 с.
22. *Збірник досліджень з ефективної роботи державних організацій України* / Шведське нац. бюро аудиту; Шведський інститут держ. управл. – К., 2001. – 156 с.

23. *Концепція* адміністративної реформи. — К., 1998. — 61 с.
24. *Куйбіда В.* Сучасні проблеми і регіональні особливості місцевого самоврядування в Україні / Відп. ред. І. В. Розпуганко. — Л.: Літопис, 2001. — 176 с.
25. *Одінцова Г.* Актуальні проблеми реформування структурно-функціонального забезпечення державного управління // Актуальні пробл. держ. упр.: Наук. зб. — Х.: ХФ УАДУ, 1998. — № 1. — С. 8–17.
26. *Мандибура В. О.* Рівень життя населення України та проблеми реформування механізмів його регулювання. — К.: Парлам. вид-во, 1998. — 256 с.
27. *Муниципальный* рух: новий етап розвитку. / За заг. ред. М. О. Пухтинського. — К.: Логос, 2002. — 560 с.
28. *Тертичка В.* Проблеми оцінювання результативності й ефективності в аналізі державної політики // Вісн. УАДУ. — 2002. — № 1. — С. 215–222.
29. *Токовенко В.* Державний менеджмент або адміністрування: пошуки моделі державного управління // Вісн. УАДУ. — 2001. — № 2. — С. 78–85.
30. *Федів І.* Львів: досвід адміністративної реформи на рівні місцевого самоврядування: Монографія. — К.: Вид-во УАДУ, 2001. — 400 с.
31. *Чучман Ю.* Оцінка доцільності державних і приватних інвестиційних проектів / Пер. з англ. С. Соколик. — К.: Вид-во УАДУ, 1998. — 102 с.
32. *Шаров Ю.* Стратегічне планування в муніципальному менеджменті: концептуальні аспекти // УАДУ. Дніпропетровський філіал. — Д., 2001. — 302 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Моніторинг та аудит в державному управлінні та місцевому самоврядуванні” ...	6
Зміст дисципліни “Моніторинг та аудит в державному управлінні та місцевому самоврядуванні” ...	8
Список літератури.....	44

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
 Редактор *А. А. Тютюнник*
 Комп'ютерне верстання *А. П. Нечипорук*

Зам. № ВКЦ-4460

Формат 60×84/16. Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний.

Наклад 30 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008 р.